Tisková zpráva analytického ústavu STEM
16. září 2026

Porovnání polarizace v Česku a na Slovensku: Jsme méně polarizovaní, přesto vnímáme situaci jako závažnější

Česko je méně polarizované než Slovensko. Slováci mají více poškozené vztahy a také častěji schvalují násilí vůči názorovým oponentům. Přesto hodnotíme svou společenskou situaci ještě pesimističtěji než naši východní sousedé. Vyplývá to z mezinárodní výzkumné spolupráce analytického ústavu STEM a slovenského DEKK Institutu se sběrem dat na konci roku 2025, ve které jsme porovnávali stav polarizace v obou zemích.

Dopad polarizace na vztahy

Dopad polarizace na osobní vztahy je na Slovensku podstatně silnější než v České republice. Zatímco u nás 84 % lidí uvedlo, že nikdy nepřerušili kontakt kvůli rozdílným vztahům, na Slovensku je to jen 67 %.

„Vysoká polarizace způsobuje řadu negativních jevů, jako je snižování soudržnosti, důvěry či kooperace ve společnosti a schopnosti státu postupovat vpřed. Polarizace zároveň negativně ovlivňuje naše duševní zdraví a poškozuje naše vztahy. Snižuje se totiž schopnost konstruktivního dialogu o emocionálně vypjatých tématech,“ objasňuje **výzkumník DEKK Institutu Hugo Gloss.**

Dopad polarizace na přerušení vztahů

	ČR	SR
Kamarádi	7 %	15 %
Kolegové z práce	4 %	10 %
Jiní členové rodiny (bratranci/sestřenice, prarodiče, strýcové/tety, …)	2 %	10 %
Rodiče	2 %	3 %
Sourozenci	2 %	3 %

Přesné znění otázky: „Omezili nebo přerušili jste kvůli rozdílným názorům kontakt s jedním nebo více lidmi, se kterými jste dříve trávili čas?“ [%, kteří odpověděli kladně]

Zdroj: STEM (ČR) listopad 2025; DEKK (SR) říjen/listopad 2025

Česká a slovenská data o dopadu polarizace na vztahy se výrazně liší. Negativní dopad je na Slovensku vyšší u každé sledované kategorie. Téměř 15 % lidí tam již někdy přerušilo vztah s přáteli kvůli rozdílným názorům, v Česku jen asi 7 %. Ještě výraznější rozdíl vidíme u rodinných vztahů mimo

jádrovou rodinu. Až desetina lidí na Slovensku přiznala přerušený vztah z důvodu názorových neshod s bratranci, sestřenicemi, prarodiči atp. V Česku jde jen o 2 %.

Data zároveň ukazují, že polarizace na Slovensku výrazněji ovlivňuje i pracovní prostředí. Téměř desetina lidí tam uvádí, že kvůli odlišným názorům přerušila vztah s kolegyní či kolegou, zatímco v Česku nejde ani o 4 %.

„Tak jako vidíme rozdíly v míře polarizace mezi Slovenskem a Českem, tak existují také významné mezinárodní rozdíly ve vývoji polarizace v čase. Neplatí, že by všude narůstala, jak si mohou lidé někdy myslet. Jedna často citovaná studie sleduje vývoj ve dvanácti vyspělých zemích během čtyř dekád. V šesti polarizace narostla, v šesti poklesla," doplňuje kontext **Jaromír Mazák, ředitel pro rozvoj a inovace ve STEM** s tím, že Česko ani Slovensko mezi zeměmi nebylo a že nejrychleji rostla ve sledovaném období polarizace v USA.

Agrese vůči názorovým oponentům

Jedním ze znaků pokročilé fáze toxické polarizace je schvalování násilí vůči lidem s jiným názorem. Výzkum potvrdil, že i v tomto tématu je napětí na Slovensku výrazně větší.

Podíl lidí, kteří uvedli, že znají někoho, jehož názory se v posledních letech změnily natolik, že začal schvalovat použití násilí proti názorovým oponentům	
ČR	**SR**
23 %	33 %

Zdroj: STEM (ČR) listopad 2025; DEKK (SR) říjen/listopad 2025

„Typickým příznakem polarizace je neochota vcítit se do druhé názorové strany a její vnímání jako nepřítele. Postupně se vůči nim také zvyšuje přijatelnost použití násilí. Česko-slovenské srovnání nám potvrzuje, že situace je ve slovenské společnosti o dost vážnější. Na Slovensku se politicky motivované násilí projevuje i v konkrétních událostech – od pokusu o atentát na premiéra Fica po fyzické útoky a výhrůžky adresované poslancům napříč stranami. Přibývá tak incidentů, v nichž se názorový konflikt mění v přímé ohrožení,“ zdůrazňuje **analytička DEKK Institutu Veronika Cigáneková.**

Češi jsou pesimističtější a Slováci si „zvykli“

Důsledky toxické polarizace jsou v Česku menší. Přesto však Češi a Češky vnímají svou společenskou situaci při přímém dotazu na míru polarizace ještě trochu negativněji než slovenští sousedé. Výzkumníci ze Slovenska a Česka se v tomto případě shodují, že nižší míra deklarované polarizace na Slovensku automaticky neznamená její nižší reálnou úroveň. Mohlo se spíše stát, že Slováci a Slovenky si už na vyhrocenou situaci mohli zvyknout.

Do jaké míry je podle Vás naše země v současnosti rozdělená v klíčových společenských otázkách?		
	ČR	**SR**
Vůbec není rozdělená	2 %	1 %
Trochu rozdělená	10 %	19 %
Středně rozdělená	37 %	37 %
Velmi rozdělená	42 %	32 %
Extrémně rozdělená	10 %	10 %

Zdroj: STEM (ČR) listopad 2025; DEKK (SR) říjen/listopad 2025

„Jednou z našich hypotéz je, že na Slovensku pozorujeme postupnou normalizaci ve vnímání míry rozdělení. Lidé si na dlouhodobě napjaté prostředí jednoduše zvykli a přizpůsobili tomu své hodnocení. V odborné literatuře se tento mechanismus označuje jako hedonická adaptace, přičemž podobné situace jsme viděli už při zvykání si na pandemii či na život v blízkosti války,“ vysvětluje **výzkumník DEKK Institutu Hugo Gloss.**

Celkem přes polovinu lidí (54 %) v Česku uvedlo, že je nepravděpodobné (nebo k tomu kategoricky „nikdy nedojde“), že by se nám někdy podařilo překonat ideologické rozpory v klíčových otázkách. Na Slovensku se takto vyjádřilo jen 39 % lidí.

Nakolik je podle Vás pravděpodobné, že se naší zemi podaří překonat ideologické rozpory a nedostatek shody v klíčových otázkách?		
	ČR*	**SR***
Nikdy k tomu nedojde	7 %	7 %
Je to (velmi) nepravděpodobné	47 %	32 %
Ani pravděpodobné, ani nepravděpodobné	28 %	27 %
Je to (velmi) pravděpodobné	14 %	28 %
Určitě je překoná	2 %	2 %
Nevnímám, že by to byl v naší společnosti problém	2 %	1 %

Zdroj: STEM (ČR) listopad 2025; DEKK (SR) říjen/listopad 2025

„Češi popisují svou zemi jako rozdělenější než Slováci. Více než polovina z nich ji vidí jako velmi nebo extrémně rozdělenou a více než polovina také nevěří tomu, že by se ideologické rozpory někdy podařilo překonat. Na Slovensku je to v obou případech jen asi čtyři z deseti lidí. Ve vlastních vztazích ale rozdělení zažíváme výrazně méně: více než osm z deseti Čechů nikdy kvůli odlišným názorům nepřerušilo kontakt s nikým, s kým se dřív vídali. Polarizace je u nás spíš to, co vidíme ve veřejném prostoru než to, co zažíváme u rodinného stolu, minimálně ve srovnání se Slovenskem," shrnuje výsledky výzkumu **Jaromír Mazák ze STEM**.

Slovenská data pro DEKK Institut shromáždila v říjnu/listopadu 2025 agentura FOCUS na vzorku 1200 respondentů. DEKK byl také hlavním realizátorem výzkumu. Data z České republiky poskytl analytický ústav STEM, který sběr realizoval v listopadu 2025 na vzorku 1355 respondentů. Sběr pro STEM provedla agentura STEM/MARK. Česko-slovenští výzkumníci se pro účely co nejlepšího srovnání dohodli na stejných otázkách. Oba výzkumy jsou kvótně reprezentativní pro dospělou populaci v dané zemi.